

Ganzenschade

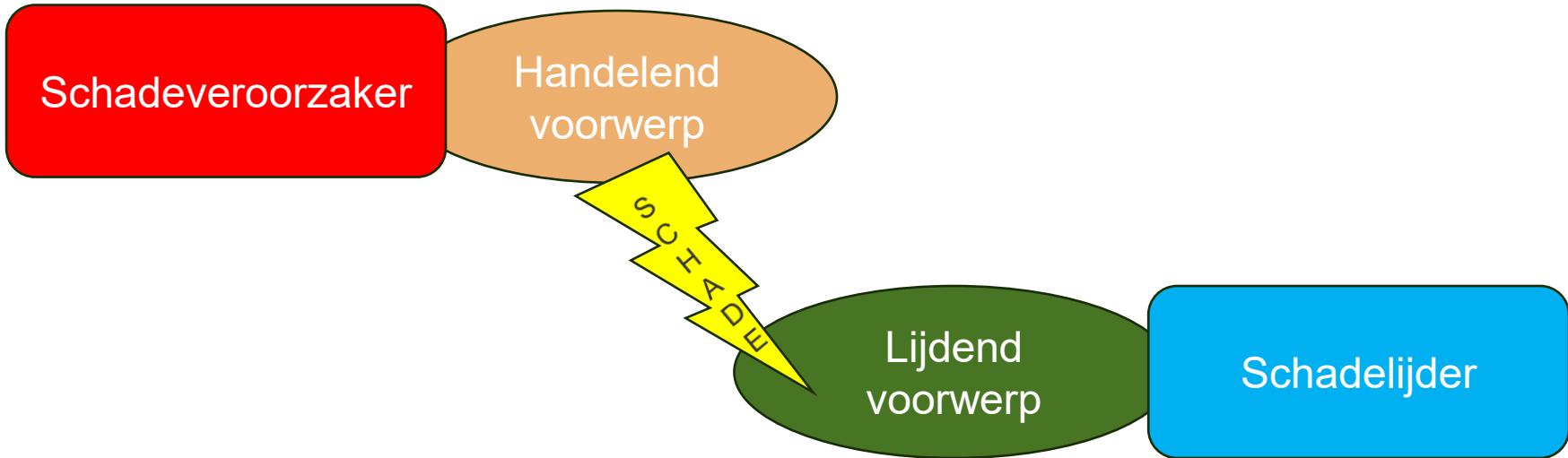
toelichting landbouw LSO

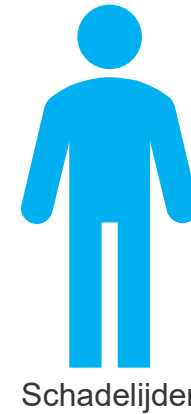
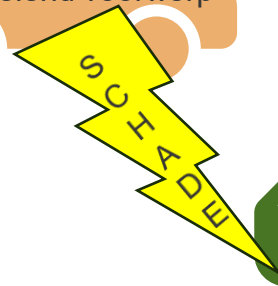
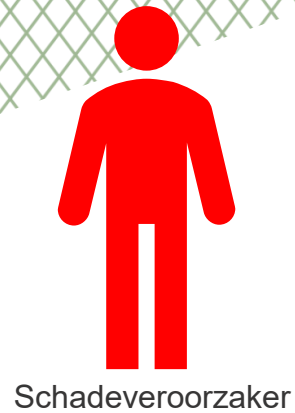
25/03/2026

Onderwerpen

- ▶ Algemene rechtsregels schade
- ▶ Basisbeginsel soortenschade
- ▶ Schadepreventie
- ▶ Schadevergoeding
 - bejaagbaar jachtwild
 - niet-bejaagbaar jachtwild
 - beschermde soorten
 - per soort
- ▶ Schaderegistratie
- ▶ Ganzenbeheer
- ▶ Vragen en discussie

Algemene rechtsregels schade

Schadevergoeding

1. Aantoonbare schade
2. Identificatie schadeveroorzaker
3. Aantoonbaar oorzakelijk verband
daden schadeveroorzaker en schade

**Basisbeginsel
soortenschade**

-
- ▶ Wildschade/Soortenschade → schadeveroorzaker is een dier
 - ▶ Wilde dieren = “**res nullius**” (niemands eigendom)

 - ▶ Verantwoordelijkheden bij schade:
 - Schadelijder: moet zijn “goed” redelijkerwijs beschermen
 - Terreinbeheerder: soortenbeheer binnen het wettelijk kader
 - Overheid: wettelijk kader en beleid faunabeheer

- ▶ **Schadevergoeding loopt via de gewone rechtsregels**

- Schadelijder vraagt schadevergoeding aan de schadeveroorzaker
- Eventueel via de gerechtelijke weg

- ▶ Administratieve soortenschaderegeling

= gunstregeling van de overheid

Schadepreventie

Soorten schadepreventie

- ▶ **Onaantrekkelijk maken**

- teeltkeuze

- teeltwijze

- ▶ **Beschermen**

- omheinen

- afdekken

- ▶ **Verjagen**

- fysiek

- hulpmiddelen

- doden

Belangrijk ifv schadevergoeding

Code voor goede praktijk

▶ In kader van schadevergoeding:

- Minimaal 1 preventieve maatregel uit een wettelijk vastgelegde lijst van mogelijkheden
- Voor wild is ook jacht of bestrijding op het schadeperceel een 2^e verplichte maatregel

▶ Soms ook voor beheer

- Minimaal 1 preventieve maatregel uit een wettelijk vastgelegde lijst van mogelijkheden

Verskillende preventieve maatregelen voor vogels *

Basismaatregel	Prijs	Effect	Moeilijkheid
Afdekken, overkappen of overdekken	€(€€)		
Bewegende pop	€€€		
Gaskanon	€€€		
Geluidssysteem	€€€		
Heliumballonnen	€€		
Imitatieroofvogel	€€		
Plaatsen van poppen	€€		
Schrik- en trillinten	€		
Vlaggen, ballonnen en linten	€		

* Regelgeving geldend op 25/03/2026

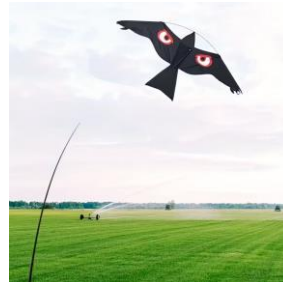
Verschillende preventieve maatregelen voor vogels *

1 per 1 ha

10 per 1 ha

1 per 2 ha

1 per 4 ha

1 per 10 ha

1 per 4 ha

1 per 4 ha

*Regelgeving geldend op 25/03/2026

Beperkingen preventieve maatregelen

- ▶ **Wettelijke beperkingen**
- ▶ **Relationele beperkingen**
- ▶ **Effectiviteit**
- ▶ **Kosten**
- ▶ **Inspanningen**

6.2.4 Akoestische afschrikmiddelen

Artikel 6.2.4.1

Het gebruik van al dan niet automatische vogelschrikkanonnen of gelijksoortige akoestische afschrikmiddelen voor het verjagen van vogels of andere doeleinden en hagelkanonnen is enkel toegestaan na toelating verleend overeenkomstig de bepalingen van artikel 6.2.5.3 van dit politiereglement.

Artikel 6.2.4.2

§1 Deze akoestische afschrikmiddelen en hagelkanonnen mogen enkel opgesteld worden op een afstand van meer dan 50 meter van een woning of op een afstand van meer dan 50 meter van een openbare weg. Hierbij moet de opening van het kanon steeds in de meest gunstige richting worden geplaatst ten aanzien van de hindergevoelige plaatsen vermeld in deze paragraaf.

§2 Bovendien moeten de volgende voorwaarden worden nageleefd:

- er mag niet geschoten worden op of vanaf de openbare weg;
- er mag slechts gebruik gemaakt worden van veldkanonnen welke niet op springstoffen werken;
- tussen elk schot dient er een tijdspanne te verlopen van minstens 10 minuten; ook indien er meerdere kanonnen in dezelfde omgeving zijn opgesteld, dient de tijdspanne tussen de verschillende kanonnen 10 minuten te bedragen.

Artikel 6.2.4.3

Het gebruik van akoestische afschrikmiddelen is in ieder geval **verboden tussen 22u 's avonds en 6u 's morgens**, alsook na zonsondergang en voor zonsopgang, behoudens anders bepaald in de toelating.

Schadevergoeding

bejaagbaar jachtwild

Algemene schaderegeling

- ▶ Schadelijder moet zijn goed redelijkerwijs beschermen
 - Preventieve maatregelen
 - ▶ Eigenaar is jachtrechthouder
 - Kan het jachtrecht zelf uitoefenen
 - Kan het jachtrecht doorgeven aan een jager
 - ▶ Jachtrechthouder is verantwoordelijk voor wildbeheer
-
- ⇒ Jachtrechthouder is dus (mede-)verantwoordelijk voor schade
 - ⇒ **Schadevergoeding via jachtrechthouder (burgerlijke rechtbank)**
 - ⇒ **Schadevergoeding NIET via de overheid ***

Bijzondere schaderegeling

- ▶ Voorwaarden administratieve schadevergoeding:
 - Wild is afkomstig uit een gebied waarin door de Vlaamse overheid geen jacht of bestrijding toegelaten werd
 - Oorzakelijk verband tussen schade, dieren en gebied
 - Schadelijder heeft juiste preventieve maatregelen genomen
 - Schadelijder heeft jacht of bestrijding op zijn perceel uitgevoerd
 - ▶ Overheid is (mede-)verantwoordelijk voor wildbeheer
(geen jacht of bestrijding toegelaten op relevante plaatsen)
- ⇒ Overheid is dus (mede-)verantwoordelijk voor schade
- ⇒ **Schadevergoeding via overheid**

Schadevergoeding

niet - bejaagbaar jachtwild

Algemene schaderegeling

- ▶ Schadelijder moet zijn goed redelijkerwijs beschermen
 - Preventieve maatregelen
- ▶ Eigenaar is jachtrechthouder
 - Kan het jachtrecht zelf uitoefenen
 - Kan het jachtrecht doorgeven aan een jager
- ▶ Jachtrechthouder is verantwoordelijk voor wildbeheer
(mag niets doen)

- ⇒ Jachtrechthouder is dus NIET (mede-)verantwoordelijk voor schade
- ⇒ **Schadevergoeding NIET via jachtrechthouder (burgerlijke rechtbank)**
- ⇒ **Schadevergoeding via de overheid ***

Bijzondere schaderegeling

- ▶ Voorwaarden administratieve schadevergoeding:
 - Geen jacht of bestrijding op de wildsoort toegelaten
 - Oorzakelijk verband tussen schade, dieren en gebied
 - Schadelijder heeft juiste preventieve maatregelen genomen
 - ▶ Overheid is verantwoordelijk voor wildbeheer
(geen jacht of bestrijding toegelaten)
- ⇒ Overheid is dus verantwoordelijk voor schade
- ⇒ **Schadevergoeding via overheid**

Schadevergoeding

beschermde soorten

Algemene schaderegeling

- ▶ Schadelijder moet zijn goed redelijkerwijs beschermen
 - Preventieve maatregelen
 - ▶ Eigenaar is jachtrechthouder
 - Beschermde soorten vallen niet onder jachtrecht
 - Beschermde soorten mogen niet beheerd worden
 - ▶ Jachtrechthouder is NIET verantwoordelijk voor beschermde soortenbeheer
(Beschermde soorten zijn geen wild en niet bejaagbaar)
- ⇒ Jachtrechthouder is dus NIET (mede-)verantwoordelijk voor schade
- ⇒ **Schadevergoeding NIET via jachtrechthouder (burgerlijke rechtbank)**
- ⇒ **Schadevergoeding via de overheid ***

Bijzondere schaderegeling

- ▶ Voorwaarden administratieve schadevergoeding:
 - Oorzakelijk verband tussen schade, dieren en gebied
 - Schadelijder heeft juiste preventieve maatregelen genomen
- ▶ Overheid is verantwoordelijk voor beschermde soortenbeheer (geen beheer toegelaten)

⇒ Overheid is dus verantwoordelijk voor schade

⇒ **Schadevergoeding via overheid**

Schadevergoeding

per soort

Vlaanderen
is natuur

Canadese gans

Schadevergoeding is mogelijk als

- ▶ Kan aangetoond worden dat de dieren afkomstig zijn uit een om natuurbehoudsredenen beheerd gebied waar geen jacht of bestrijding toegelaten was
 - Palend aan **of** ander vluchtpatroon bewezen door schadelijder én door medewerker/INBO gevalideerd
 - Geen jachtplan en geen melding bestrijding voor **dat** terrein
- ▶ Preventieve maatregelen genomen werden
- ▶ Jacht of bestrijding op het schadeperceel redelijkerwijze uitgevoerd werd
 - Aantonen welke jachtactiviteiten of bestrijdingsactiviteiten er het afgelopen jaar uitgevoerd zijn op deze percelen. Op welke datum. En wat was het resultaat van de actie.
- ▶ De schade aantoonbaar is
- ▶ De schade eenduidig aan de soort toe te wijzen is
- ▶ De schade binnen de 12 dagen na vaststelling gemeld werd
- ▶ De minimale schade 300 euro per schadelijder per jaar bedraagt

Vlaanderen
is natuur

Grauwe gans

Schadevergoeding is mogelijk als

- ▶ Kan aangetoond worden dat de dieren afkomstig zijn uit een om natuurbehoudsredenen beheerd gebied waar geen jacht of bestrijding toegelaten was
 - Palend aan **of** ander vluchtpatroon bewezen door schadelijder én door medewerker/INBO gevalideerd
 - Geen jachtplan en geen melding bestrijding voor **dat** terrein
- ▶ Preventieve maatregelen genomen werden
 - **Uitzondering : tussen 1 november en 15 maart in bepaalde SBZ**
- ▶ Jacht of bestrijding op het schadeperceel uitgevoerd werd
 - Aantonen welke jachtactiviteiten of bestrijdingsactiviteiten er het afgelopen jaar uitgevoerd zijn op deze percelen. Op welke datum. En wat was het resultaat van de actie.
- ▶ De schade aantoonbaar is
- ▶ De schade eenduidig aan de soort toe te wijzen is
- ▶ De schade binnen de 12 dagen na vaststelling gemeld werd
- ▶ De minimale schade 300 euro per schadelijder per jaar bedraagt

Vlaanderen
is natuur

Kolgans, rietgans, kleine rietgans

Schadevergoeding is mogelijk als

- ▶ Preventieve maatregelen genomen werden
 - Uitzondering : tussen 1 november en 15 maart in bepaalde SBZ
- ▶ De schade aantoonbaar is
- ▶ De schade eenduidig aan de soort toe te wijzen is
- ▶ De schade binnen de 12 dagen na vaststelling gemeld werd
- ▶ De minimale schade 300 euro per schadelijder per jaar bedraagt

Vlaanderen
is natuur

Brandgans

Schadevergoeding is mogelijk als

- ▶ Preventieve maatregelen genomen werden
 - ▶ Geen bestrijding volgens bijlage 3 SB omwille van landbouwschade op het schadeperceel uitgevoerd werd
-
- ▶ De schade aantoonbaar is
 - ▶ De schade eenduidig aan de soort toe te wijzen is
 - ▶ De schade binnen de 12 dagen na vaststelling gemeld werd
 - ▶ De minimale schade 300 euro per schadelijder per jaar bedraagt

Vlaanderen
is natuur

Rotgans

Vlaanderen
is natuur

Nijlgans, Indische gans en boerengans

Schadevergoeding is **NIET** mogelijk

Schaderegistratie

aanvraag schadevergoeding

Handelswijze : 3 stappen

1. Eerst schademelding

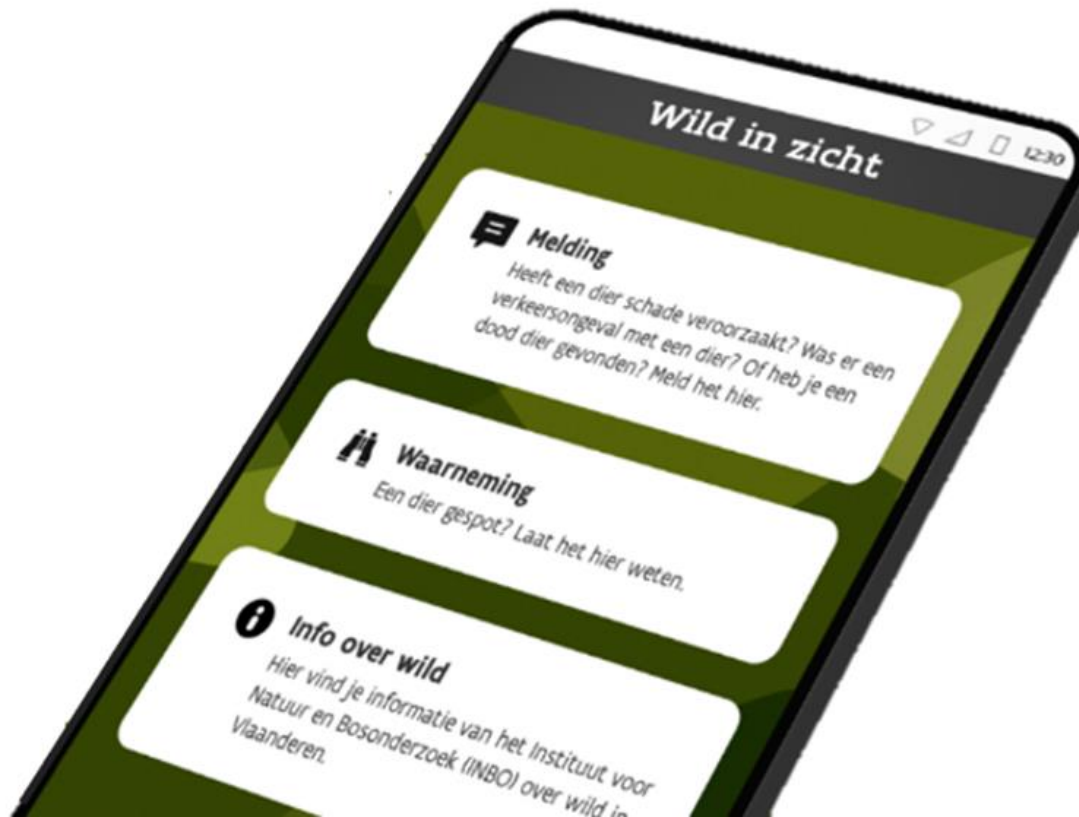
- Basis-info dier
- Basis-info schade

2. Automatische check mogelijkheden schadevergoeding

3. Aanvraag schadevergoeding

- Detail-info schade
- Detail-info schadelijder
- Detail-info omstandigheden

www.wildinzicht.be

Ganzenbeheer

Probleemstelling

▶ Ecologische shift

- Toenemend aantal ganzen
- Veranderende periode (vooral in de zomer)
- Toenemende spreiding

▶ Ganzenschade:

→ landbouw:

- vernietiging gewassen (akkers & grasland)
- verslemping bodem

→ natuur:

- vernietiging riet (broedplaats rietvogels)
- negatieve impact op kwaliteit van stilstaand water
- oppervlakte-inname ten nadele van doelsoorten (weidevogels)

→ haven (dokken/kades/bedrijventerrein):

- uitwerpselen
- veiligheid

→ recreatie:

- uitwerpselen
- veiligheid
- negatieve impact op kwaliteit van stilstaand water
- gezondheid

Probleemstelling

Tijd

▶ Ecologische shift

→ Toenemend aantal ganzen

voor meer, intensief

▶ Ganzenschade:

→ landbouw

en gecoördineerd

- vernietiging riet (broedplaats rietvogels)
- verslemping bodem

→ natuur:

- vernietiging riet (broedplaats rietvogels)
- negatieve impact op kwaliteit van stilstaand water
- oppervlakte-inname ten nadele van de natuur

→ haven (dokken/kades/bedrijventerrain):

- uitwerpselen
- veiligheid

→ recreatie:

- uitwerpselen
- veiligheid
- negatieve impact op kwaliteit van stilstaand water
- gezondheid

beheer

Populatiedoelen ganzen

- ▶ **grauwe gans:** beperkte populatie broedvogels
normale populatie wintergasten
- ▶ **Canadese gans:** volledig te verwijderen
- ▶ **brandgans:** geen broedvogels
normale populatie wintergasten
- ▶ **Nijlgans, Indische gans:** volledig te verwijderen
- ▶ **boerengans:** volledig te verwijderen
- ▶ **kolgans, rietgans, kleine rietgans, dwerggans:** normale populatie wintergasten

Planmatig populatiebeheer

- ▶ Ecologie van de doelsoort voor maximaal resultaat
 - Plaats
 - Tijd
 - 3 aspecten: Aantallen - Schade - Voortplanting
- ▶ Ecologie van de andere soorten/omgeving voor minimale negatieve impact
 - Plaats
 - Tijd
- ▶ Eigenschappen van de middelen
- ▶ Gebruik van de middelen (wettelijk en praktisch)
- ▶ Ervaring van de gebruiker

Beheermiddelen

- ▶ Hagelgeweer
- ▶ Kogelgeweer
- ▶ PCP
- ▶ Larsenkooien
- ▶ Vangkralen
- ▶ Staande netten (ruivangst)
- ▶ Ei- of nestvernietiging

Gecoördineerd beheer

► 2025

- lokale afstemming rond schadeproblematiek
- Ganzendag 7 oktober
 - samenwerking tussen lokale jachtrechthouders en ANB
 - discreet en efficiënt

► 2026

- opschalen
- beheerkalender
 - intensiever
 - opschaling: iedereen aan de slag

		Ingreep op									
		voortplanting				aantallen		schade			
		Koppelandbouw afbouw	Koppelandbouw afbouw	Bosbouwproductie afbouw	ontwikkeling van natuurruimte	natuurgebied	afbouw bosbouw natuurruimte	Aanleggen grasland	afbouw natuurruimte natuurruimte	afbouw BK beheersmaatstaf	Gedrag aanpak maatregelen
Canadaanse gans	J										
	F										
	M										
	A										
	M										
	J										
	A										
	S										
	O										
	N										
	D										
			natuur	landbouw	natuur > landbouw	natuur > landbouw	landbouw > natuur				

Beheerkalender

- ▶ Per soort
- ▶ Per maand
- ▶ Waar
- ▶ Welke middelen
- ▶ Wie
- ▶ Waarom (voortplantingsreductie, populatiereductie, schadereductie, support ander beheer)
- ▶ Waarom niet (biologie, omgeving, impact, context,...)

		Ingreep op									
		voortplanting				aantallen					schade
		Koppelreductie afschot	Koppelreductie afvangst	Broedkoppelreductie afschot	nestver nietiging / uitkomstbeperking	ruivangst	afschot niet vliegvlugge exemplaren	Afvangst groepen	afschot op meest zinnvolle plaats	afschot ikv beheeroptimalisatie	Gericht afschot op perceelsniveau
Canadese gans	J										
	F		landbouw								landbouw > natuur
	M		landbouw		natuur - landbouw	natuur - landbouw			natuur > landbouw		landbouw > natuur
	A				natuur - landbouw	natuur - landbouw					landbouw > natuur
	M				natuur - landbouw	natuur - landbouw		natuur > landbouw			landbouw > natuur
	J						natuur > landbouw		natuur > landbouw		landbouw > natuur
	J							natuur > landbouw			landbouw > natuur
	A								landbouw > natuur	natuur > landbouw	landbouw > natuur
	S								landbouw > natuur	natuur > landbouw	landbouw > natuur
	O								landbouw > natuur	natuur > landbouw	
	N										
	D										

Vragen & discussie